

ЗВІТ

про результати проведення електронних консультацій з громадськістю з 05.07.2025 до 20.07.2025 щодо збереження батьківських прав через кордон, а також як захистити себе і дитину

Орган виконавчої влади, який проводить обговорення:

Білгород-Дністровська районна державна (військова) адміністрація

Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення: щодо збереження батьківських прав через кордон, а також як захистити себе і дитину

Інформація про осіб, що взяли участь в електронних консультаціях: широкі верстви населення

Інформація про пропозиції, що надійшли до органу виконавчої влади за результатами електронних консультацій:

Пропозицій та зауважень не надходило.

Інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень:

Служба у справах дітей Білгород-Дністровської районної державної адміністрації повідомляє, що у час війни сім'ї українців часто опиняються у вимушеній розлуці. Переважно матері з дітьми виїжджають за кордон, рятуючи малечу від небезпеки. Водночас батьки, які залишаються в Україні, нерідко втрачають можливість бачити дітей і брати участь у їх вихованні. У таких обставинах важливо знати: чи був виїзд дитини законним, як діяти, якщо контакт ускладнений або зник, та як відновити справедливість. Чинні норми дозволяють дітям до 16 років перетинати кордон лише з одним із батьків без згоди іншого. Після досягнення 16-річного віку діти можуть виїжджати самостійно за наявності закордонного паспорта. Водночас право батьків виховувати дитину, піклуватися про її розвиток і підтримувати контакт зберігається за обома сторонами, незалежно від місця проживання.

Дитина, батьки якої мешкають у різних державах, має право на регулярне спілкування з кожним із них. Ніхто з батьків не має права одноосібно перешкоджати цим контактам, змінювати місце проживання дитини без згоди іншого або залишати дитину за кордоном без погодження. Водночас зобов'язання гарантувати повернення дитини до її постійного місця проживання після візиту — обов'язок обох батьків.

У період воєнного стану в Україні кількість звернень щодо повернення дітей із-за кордону суттєво зросла. Іноземні громадяни та українські батьки однаково стикаються з ситуаціями, коли один із батьків вивозить дитину без згоди іншого або утримує її за межами країни без законних підстав.

У таких випадках діє Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей від 25 жовтня 1980 року. Цей міжнародний інструмент ратифікували 86 держав, зокрема Україна. Мета Конвенції — забезпечити негайне повернення дітей, незаконно переміщених або утримуваних у будь-якій державі-учасниці, і гарантувати, щоб права опіки, встановлені в одній країні, поважалися в інших.

Конвенція визначає: один із батьків не має права самостійно змінювати місце проживання дитини, зокрема шляхом її вивезення за кордон. У разі порушення цієї норми дитина має бути повернена до країни постійного проживання, де компетентний орган ухвалить рішення щодо її місця проживання і участі кожного з батьків у вихованні.

Конвенція передбачає два механізми:

1 Якщо один з батьків не заперечує проти проживання дитини за кордоном, але хоче реалізувати право на спілкування, він може ініціювати процедуру доступу до дитини. Для цього необхідно подати:

- *копію свідоцтва про народження дитини;
- *довіреність;
- *копії судових рішень або висновків органів опіки (якщо є);
- *фото дитини та особи, з якою вона проживає.

2 Якщо один з батьків заперечує проти проживання дитини в іншій країні, він може подати заяву про повернення дитини до України. Для цього потрібно:

- *копія свідоцтва про народження дитини;
- *довідка про реєстрацію місця проживання дитини в Україні;
- *довіреність;
- *копії рішень судів або висновків органів опіки;
- *інші документи, що підтверджують обставини;
- *фото дитини та особи, яка її утримує або з якою вона проживає.

Заява з відповідним пакетом документів подається до Міністерства юстиції України або до територіального органу Мін'юсту.

Крім того, батьки можуть дійти згоди мирним шляхом — уклавши мирову угоду або скориставшись процедурою медіації, яка визначена Законом України «Про соціальні послуги» як базова соціальна послуга.

Юридично важливо встигнути звернутися до року з моменту вивезення або утримання дитини за кордоном. У практиці судів країн-учасниць Конвенції прострочення цього строку часто є підставою для відмови у поверненні дитини — суди вважають, що дитина вже адаптувалась у новому середовищі.

 Якщо ви зіткнулися з подібною ситуацією — дійте вчасно. Міжнародне право стоїть на боці дитини та її права зберігати зв'язок з обома батьками. Україна підтримує ці стандарти, і має механізми, щоб відновити порушені права.

Інформація про рішення, прийняті за результатами публічного громадського обговорення:

Інформація з роз'ясненнями «Щодо збереження батьківських прав через кордон, а також як захистити себе і дитину» розміщена на офіційному сайті Білгород-Дністровської районної державної адміністрації за посиланням:

<https://bd-rda.od.gov.ua/batkivski-prava-cherez-kordon-yak-zahystyty-sebe-i-dytynu/>